

una elogia que em van deixar aclaparat i juraria que, a partir d'aleshores, em vaig fer el propòsit d'enfortir-me a no deixar quedar. En aquests moments desitjaria de tot cor d'ésser aquí amb vosaltres, en aquest homenatge a en Ferran de Pol. Per culpa de sofrir avaries a la salut em dol de no poder fer-ho, però en Ferran de Pol sap que em sento a frec d'ell, en una mena de tocar d'ànima a ànima que ens ha fet sentir sempre molt a prop encara que sovint ens hagin separant grans distàncies de mena geogràfica. És un exemple, a un escriptor que honora les nostres lletres, a un home tothora fidel a les seves conviccions i a un amic.

Ha estat una compenetració tan estreta entre ell i jo, que ara que demano detalls a la memòria em sorprèn constatar que la temporada que hem conviscut més temps ha estat durant un exili a Mèxic que ell va viure durant vuit anys, i jo ho vaig haver allargar fins a prop d'un quart de segle. És una diferència de temps notable... Però es veu que foren vuit anys d'amistat intensa i continuada, d'afinitats profundes, perquè els he recordat sempre com a summament enriquidors.

Jo crec que vam coincidir en totes les iniciatives que tenien per objecte l'enyorament de Catalunya, l'amor a la nostra llengua i el sentiment d'un nacionalisme a prova d'adversitats. Ens unia, també, una vocació literària que estàvem convençuts, tots dos, que havíem de posar al servei de la nostra pàtria.

En Ferran de Pol sempre s'ha pres -jo diria que fins i tot a la valenta- molt seriosament les coses serioses. Però amb un sentit finíssim de la ironia, que l'hi feia escapar el riure i el feien aflorar als altres quan les coses serioses perdien cos i mostraven febleses. Jo crec que un profund sentit del ridícul l'ha dotat d'una exquisida discreció i en fa un cas força singular dins el gremi d'escriptors. Que jo recordi, no li ha agradat mai gaire de parlar dels seus escrits, sobretot en el sentit de concedir-los uns valors i unes gràcies que, en tot cas, aprecia molt més quan els hi han reconegut els altres. I

sempre, que consti, sense perdre el món de vista a causa dels elogis. Jo diria (i espero d'encertar-la als seus ulls) que dóna molta més importància a l'idioma, a l'eina de la qual se serveix per a expressar-se, que no pas a fer-se reconèixer un talent que no li ha estat regatejat. El posseeix com un do natural que ha tingut l'aquiescència de les persones que hi entenen. Això ha de facilitar, per força, el cultiu d'una senzillesa tota natural, sobretot si, com en el seu cas, n'ha rebut i ens n'ha donat satisfacció des dels seus primers llibres.

Ara que torna l'absurda polèmica entre el català light i el català heavy, em sembla que ve molt a tomb de dir que en Ferran de Pol se servia d'un model que em va atreure des de les primeres pàgines que vaig llegir-li. I ja fa anys, d'això! L'absoluta correcció, sense fer concessions al català xava que en aquells temps era el qualificatiu de la llengua del carrer, ni cedir a puritanismes de laboratori, em va semblar que era el camí a seguir. Escriviem tal com parlàvem, procuràvem parlar bé i ens enteníem sense haver de fer anotacions al marge.

No vull caure en el que podria semblar un afalac, a base de dir, ara i aquí, que en Ferran de Pol és un dels nostres millors escriptors. Estic segur que es tracta d'un acord que ens uneix a tots els presents. I si és que en queda algun que encara no se n'hagi adonat, que s'hi fixi bé així que pugui i em donarà tota la raó.

En canvi, sí que vull pagar públicament un deute. Bé: més que no pas pagar-lo (no té preu) reconèixer la permanència del meu agraïment. Com he dit abans, a Mèxic escriviem, en català i pensant sempre en Catalunya. A mi em coneixien, poc o molt -més aviat poc- uns quants amics, parents i coneguts, alguns d'ells prou amables per animar-me a continuar. Però en Ferran de Pol fou un dels primers que va apostar a favor meu i ho va fer en presència d'altres escriptors, una cosa molt meritòria. Em dedicà

uns elogis que em van deixar aclaparat i juraria que, a partir d'aleshores, em vaig fer el propòsit d'esforçar-me a no fer-lo quedar del tot malament. De debò: en un etapa de la joventut en la qual tots els estímuls poden ésser decisius, les paraules d'en Ferran foren molt importants per a mi. Qui sap si tot hauria estat diferent sense l'al·licient del seu generós afecte.

Aquest que dediqueu ara és un homenatge de molts braços. A un nacionalista exemplar, a un escriptor que honora les nostres lletres, a un home tothora fidel a les seves conviccions i a un amic lleial als seus amics. Tinc les mans una mica baldades (és allò que us deia de la crisi de salut) i amb elles el so dels meus aplaudiments no estaria a l'altura de les circumstàncies. Però si tingués dos cors, els faria batre i repicar alhora perquè no es deixessin ofegar pels que dedicareu vosaltres a un fill il·lustre no tan sols de la vostra vila, sinó de Catalunya. O més encara: de tots els Països Catalans.

Pere Calders